

А Я ХУХУ НЕ ХО!

Публіцистичне

Осінні шкільні канікули затяглися: два тижні – власне канікули, і три – карантин. Хто й не хотів їхати до бабусі в село, то мусив, бо батьки на роботі. П'ятикласниця Даринка взяла з собою книжки – хоч трохи повторимо щось, порозв'язуємо задачі, почитаємо. У п'ятому класі вже не “Читанка”, а “Українська література”. Це серйозно. Онучка читає уголос, а я домиваю посуд.

– Хуха... Хуху ... – доноситься з кімнати.

– Ти щотам хухаєш? – сердитовлітаю з кухні. – Що це за мова? З ким ти так розмовляєш?

У Дарини вмить з'являються сльози на очах:

– Бабусю, тут так написано...

Беру до рук підручник. О-па! “Вона була останньою”. Ні, це не передвиборна програма – це перший рядок казки про неї. Аж через пів сторінки читач – маленький читач! – дізнається, що вона – це хуха. У неї довга мінлива вовна, найчастіше – зелена, а мордочка – жовто-фіолетова. Хуха жила в лісі, а потім у хліві біля кіз, а потім, коли господар відчинив двері з хати, вскочила до дітей у ліжко...

Ні, я не вірила своїм очам! Я читала далі. Ось на полях сторінки – заклик чи гасло: “Зауважте, якими бувають хухи”. Я не змогла, не “зауважила” взагалі смислу речення. Далі – запитання, мабуть, для дуже обдарованих дітей: “Як ви гадаєте, кому все-таки щастить побачити хух?” “Чи існують, на вашу думку, у реальному житті домовики, потерчата і хухи?” Є й підказка: “Потерчата – душі дітей, що вмерли нехрещеними”.

Інша казка “Потерчата” розповідає про п'яного дядя, якого ті вмерлі нехрещені діти завели в болото, а добрий домовик порятував і привів додому... Мабуть, досить цитат. Підручник “Українська література” для 5 класу 2005 року видання під редакцією Л. П. Шабельникової рекомендований Міністерством освіти України.

Час уже, мабуть, сказати і про автора цих “страшилок” – назвати казками твори язык не здійсмається. Як стверджує передмова, Василь Королів-Старий (1879–1943) народився на Полтавщині в мальовничому селі Ладані. Утім, це село нині не належить уже до Полтавської області. Закінчив Полтавську духовну семінарію, але священником не став.

Здобув професію ветеринара, працював за фахом, заодно пробуючи сили в літературі. Революційні події 1917–1919 років захопили письменника (а чому не священика, не ветеринара? – Т. Г.) Він підтримував борців за незалежність української держави. (Хотілося б дізнатися, яким чином, бо вже 1919 року Василь Королів-Старий виїхав за кордон і ніколи більше не повертався в Україну). Там, спромігся на збірку казок “Нечиста сила”.

Хто ж саме рекомендував школярикам вивчати твори цього не висвяченого в батюшки ветеринара? І чи взагалі читав хто хоча б по діагоналі, про що в них ідеться?

Десять-одиннадцять років – це вік, коли психіка, світогляд, особистість дитини лише формується. Дитина пізнає світ, а допомагає їй це зробити добра і мудра казочка. Дитячий світ заселений котиками і зайчиками, ведмедиками і курчатками, казковими героями, які перемагають зло.

А до чого тут хуха? Хто вона (чи воно) і звідки? Формує матеріалістичний світогляд? Зовсім ні. Знайомить з основами християнства? Теж ні.

Значить, із чиєїсь легкої руки через шкільний підручник діти засвоюють думку про те, що з усілякою чортівнею можна дружити, жити в мирі і злагоді. Скільки їх, таких покемонів, суперменів, дракул та інших міфічних істот, яких немає у реальному світі і яких не створював Бог? І чи не цинічно описано походеньки п'яного служителя церкви, якщо ми вважаємо Україну християнською країною?

Запитання до казки “Потерчата” більш ніж дивує: “Чи погоджуєтеся ви із твердженням, що причиною пригод дядя була горілка? Обґрунтуйте свою відповідь”. Невже в десятирічних дітей достатньо особистого практичного досвіду вживання алкоголю, аби дати відповідь та ще й обґрунтувати її?

Залишається тільки поспівчувати вчителям, які змушені працювати за шкільною програмою, пояснювати дітям просто нісенітницю, замість того, щоб знайомити з невичерпною мудрістю народної казки...

– Ану, кидай до портфеля свою книжку! – знімаю фартуха і вмощуюся на дивані.

– Ка-а-а-зку! Бабусю, казку! – – Даринка радісно підстрибує і обіймає мене за ший. – “Вітрів подарунок”, ні, “Мудра дівчина” або “Гора самоцвітів”. Або всі!

Я розповім ще ті, які чула маленькою від свого батька, які розповідала своїм дітям. Про мудрість простих працюючих людей, про перемогу добра і любові над злом, про неповторність рідного краю.

А про хуху – не хочу.

